

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 352.088.6 (477)

*Капітанець С.В.,
канд. пед. наук, доцент, старш. наук. співроб. відділу дослідження
проблем організації боротьби з митними правопорушеннями,
Науково-дослідний центр митної справи
Науково-дослідного інституту фіскальної політики УДФСУ*

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ ДФС

Постановка проблеми. Україна на сучасному етапі свого розвитку потребує чіткої стратегії за всіма головними напрямками власної розбудови як демократичної та правової держави. З огляду на це, особливого значення набуває проблема створення надійного підґрунтя щодо комплектування органів державної влади належним чином підготовленими кадрами. Це пов'язано з тим, що саме від якісної роботи останніх залежить стабільність функціонування державного апарату з реалізації найрізноманітніших функцій держави, зокрема у сфері здійснення фіскальної політики. Відзначена проблематика актуалізується ще й у зв'язку з інституційними змінами в Україні та загостренням проблем, що доводиться розв'язувати під час проведення реформ в нашій державі. У цьому сенсі необхідною умовою сьогодення є не лише наявність глибоких знань у професійній сфері та високого рівня освіченості посадових осіб фіскальної служби, а й постійне поповнення та поновлення знань, високий рівень професіоналізму. Саме тому підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів Державної фіскальної служби України (далі – ДФС) набуває надзвичайної важливості. За таких умов наука як ключовий інструмент повинна давати обґрунтовані відповіді на питання, пов'язані із завданнями поліпшення організації та посилення вимог до якості підготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації кадрового потенціалу органів ДФС та подальшого вдосконалення його професійних компетенцій.

Означена місія, у першу чергу, покладається саме на систему підвищення рівня професійної компетентності, що є органічною складовою системи безперервної освіти і спрямована на приведення професійного рівня посадових осіб органів ДФС у відповідність до світових стандартів, вимог часу, індивідуально-особистісних запитів та потреб фіскальної служби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми змісту, формування та розвитку професійної компетентності розглядали вітчизняні та зарубіжні науковці на різних рівнях та під різними кутами зору. Так, питанням розвитку професійної компетентності державних службовців займалися Алюшина Н. О., Болюбаш Н. М., Гончарук Н. Т., Грицяк Н. В., Чикаренко О. О. [1-5]. Результати досліджень цих вчених є важливими в розрізі проблеми готовності державних службовців до здійснення професійної діяльності.

Важливими і цікавими є результати вивчення питання професійної та післядипломної освіти посадових осіб органів ДФС такими науковцями, як: Пашко П. В., Гармаш Є. В., Нагорічна О. С., Buyonge A., Widdowson D., Poro A. [6-10].

Ці та інші наукові розвідки свідчать, що успішне професійне становлення та розвиток посадовців фіскальної служби відбувається через систему підвищення рівня професійної компетентності в умовах якісно організованої безперервної освіти. Зазначена система розглядається вченими як багатогранний феномен, основні визначники якого характеризуються цілісністю, динамічністю та відкритістю, а найважливішими атрибутами є належна структура, мета й завдання, зміст, методи і форми діяльності.

Однак, незважаючи на значну кількість наукових праць, у яких висвітлюються проблеми, пов'язані з професійною компетентністю, на нашу думку, у зв'язку з реформуванням фіскальної служби, що супроводжується внесенням змін у спеціальне законодавство та висуває якісно нові вимоги до організації роботи з підвищення кваліфікації, спеціальної, спеціалізованої підготовки та професійного навчання, особливої уваги потребує вивчення питання теоретичних та організаційно-методичних засад системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС.

Постановка завдання. З огляду на актуальність проблеми, основна мета статті полягає у виокремленні та аналізі теоретичних і організаційно-методичних засад системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інституційні зміни в Україні міцно пов'язані зі змінами державної політики, що є предметом реформ у системі державного управління. Зокрема, реформування всієї системи публічного управління, у тому числі і Державної фіскальної служби України (далі – ДФС), що відбувається на сучасному етапі розвитку української держави, висуває нові вимоги до професійних та особистісних якостей посадових осіб органів ДФС, рівня їх професіоналізму та компетентності. Посадові особи повинні володіти базовими знаннями й уміннями, необхідними для роботи в умовах демократизації українського суспільства, суттєвих змін у законодавстві України, розвитку конкуренції та громадянського суспільства, світових процесів глобалізації та інформатизації. Все це потребує випереджаючого характеру і практичного спрямування навчання посадових осіб органів ДФС. Вивчення навчальних потреб має стати прерогативою структурних підрозділів фіскальної служби, у функції яких входить організація роботи з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації посадових (службових) осіб ДФС та її територіальних органів. А створення гнучкої моделі підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС, орієнтованої на динамічні зміни у спеціальному законодавстві, та розвиток служби в цілому дозволить забезпечити зв'язок оцінок навчальних потреб та індивідуальних планів кар'єрного розвитку посадових осіб фіскальної служби. Слід також нагадати, що у Концепції реформування ДФС, розробленій на основі рекомендацій Міжнародного валютного фонду, Міністерства фінансів США, Прикордонної служби США, Європейської комісії та схваленої Урядом України у березні 2017 р., визначено ряд змін у різних напрямках роботи ДФС. Частина цих змін стосується розвитку професійної компетентності посадових осіб органів ДФС.

Як відомо, професійна компетентність посадової особи – це система компетенцій, яка детермінує готовність і здатність особи до реалізації наданих їй державно-владних повноважень [11]. Це також наявність глибоких фахових знань у податковій та митній сферах, уміння аналізувати та прогнозувати розвиток ситуацій та використовувати здобуті на практиці знання щодо вирішення певних проблем.

Сьогодні досягнення основних цілей та виконання пріоритетних завдань кадрової політики ДФС в питаннях підготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації посадових осіб відбувається на основі Положення про систему підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС, затвердженого наказом ДФС від 02.04.2015 року № 236 [12]. Це положення розроблене відповідно до Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про державну службу», Митного та Податкового кодексу України, Постанови Кабінету Міністрів України від 07.07.2010 року № 564. Проте, наразі, існують проблеми, пов'язані з неузгодженістю окремих правових норм з питань підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС вимогам нового законодавства про державну службу. Тому варто зауважити, що зміни у спеціальному законодавстві щодо функціонування системи підвищення рівня професійної компетентності мали б передбачати отримання належного комплексу інструментів як організаційного, так і правового характеру.

Інституційне реформування у нашій державі також висуває сучасні вимоги до організації роботи та рівня підготовки, професіоналізму та компетентності посадових осіб органів ДФС. Це означає – система підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС повинна суттєво трансформуватись з урахуванням нових теоретичних та організаційно-методичних засад, що забезпечуватимуть синергізм та емерджентність системи та базуватимуться на принципах:

- обов'язковості;
- плановості навчання;
- випереджувальному характері навчання;
- безперервності, наступності, цілісності, інноваційному характері;
- індивідуалізації та диференціації підходів до навчання.

Також, слід враховувати, що система підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС передбачає навчання дорослих осіб з метою оновлення та набуття ними умінь, знань, навичок і здатності виконувати завдання та обов'язки, необхідні для провадження професійної діяльності в органах ДФС. А тому, на навчальну діяльність в рамках згаданої вище системи покладається виконання низки функцій, зокрема: використання соціального досвіду й залучення до розв'язання сучасних проблем суспільства (соціальна); регулювання відносин у швидкозмінному зовнішньому середовищі (адаптивна); доступ до необхідної інформації, її пошук, відбір, систематизація, відтворення, використання (інформаційна); компенсування недоліків попередніх рівнів освіти й забезпечення балансу власної компетентності і сучасних вимог до професії (компенсаційна); оволодіння новими методами, способами дій (розвивальна функція), уможливлення саморозвитку, самоорганізації, оновлення, зміни та прогностичного впливу на соціальні процеси (соціокультурна функція).

На наш погляд, важливим в ефективному розвитку професійної компетентності посадових осіб органів ДФС є вибудова процесів підготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації на акмеологічному підході, що спрямований на вдосконалення і корекцію професійної діяльності, забезпечує керування індивідуально-професійним розвитком фахівця, орієнтує його на постійне самовдосконалення і здатність до самореалізації, саморегуляції і самоорганізації. Акмеологічний підхід забезпечує розвиток особистості посадовця через органічну єдність складових професійного виховання, соціалізації, а також самовиховання і саморозвитку. Слід зауважити, що такий підхід до розвитку професійної компетентності фахівця є одним із найважливіших сучасних підходів, що передбачає вивчення людини як цілісної особистості [13]. Ґрунтуючись на акмеологічному підході, можна визначити основні положення щодо підвищення кваліфікації та професійного навчання системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС, а саме: 1) посадовим особам органів ДФС належить провідна роль у процесі свого навчання (тому він (посадовець) той, хто навчається, а не той, кого навчають); 2) посадова особа органів ДФС, яка навчається, прагне до самореалізації, до самостійності, до самоуправління; 3) посадова особа органів ДФС, яка навчається, володіє певним життєвим (побутовим, соціальним, професійним) досвідом, що може бути використаний як важливий компонент навчання як його самого, так і його колег; 4) посадова особа органів ДФС навчається передусім для вирішення важливої життєвої проблеми і досягнення конкретної мети; 5) посадова особа органів ДФС, яка навчається, розраховує на невідкладне застосування отриманих у ході навчання умінь, навичок, знань та якостей; 6) навчальна діяльність посадових осіб органів ДФС здебільшого детермінується соціально-психологічними факторами, що або обмежують, або сприяють процесу навчання; 7) процес навчання посадових осіб органів ДФС організовується у вигляді спільної діяльності того, хто навчається, і того, хто навчає, на всіх його етапах: планування, реалізації, оцінювання і у процесі корекції; 8) спрямованість навчання посадових осіб органів ДФС на їхній прогресивний особистісно-професійний розвиток аж до рівня професіоналізму.

В успішності реалізації системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС чимала роль відводиться її організаційно-методичній складовій. Адже фундаментальності навчання сприятиме створення навчальних програм курсів, що якісно відрізняються від традиційних за структурою, змістом і спрямованістю на формування загальної культури посадовця органів ДФС нового типу. Насамперед це стосується навчальних курсів з питань реформування та вдосконалення діяльності ДФС, запобігання та протидії корупції тощо. Також існує необхідність модифікації навчальних програм, зокрема, професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців, з урахуванням потреб служби та вимог посади, а також фактичного рівня підготовки посадової особи та попереднього досвіду. Крім того, зміст навчальних курсів має спрямовуватись не лише на оновлення та поглиблення знань у галузі митної та податкової сфери, а й у соціально-гуманітарній, політично-правовій, управлінській, на основі адаптації провідного зарубіжного досвіду реформування державної служби в цілому, і фіскальної служби зокрема [5]. Варто звернути увагу й на інноваційні форми, методи і технології навчання, приміром, із застосуванням сучасних комп'ютерних систем та спеціального програмного забезпечення. Так, навчання у віртуальному середовищі дозволить отримувати знання без відриву від основної діяльності, за індивідуальною траєкторією, за гнучким та зручним для посадової особи графіком. Крім того, мережеві технології дозволяють використовувати Інтернет для мультимодального представлення навчальної інформації, автоматизації контролю, моніторингу, професійного спрямування змісту [2].

У контексті нашого дослідження можна усвідомлено стверджувати про реальну й об'єктивну потребу використання проаналізованих вище теоретичних та організаційно-методичних засад в модернізації існуючої системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС. Подальша реалізація цієї системи дозволить очікувати успішне формування та розвиток у посадових осіб органів ДФС не лише важливих складових професійної компетентності, як наприклад, функціональної, інтелектуальної, управлінської, комунікативної, ситуативної тощо, а й загальних компетентностей, що характеризують універсальні навички та вміння, здатності, зокрема:

- здатність до аналізу і синтезу; здатність до організації і планування; базові загальні знання; усне і письмове спілкування рідною мовою; комп'ютерні навички; вміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; розв'язання проблем; прийняття рішень (*інструментальні компетентності*);

- здатність до критики та самокритики; взаємодія (робота в команді); здатність спілкуватися з експертами з інших галузей; етичні зобов'язання (*міжособистісні компетентності*);

- здатність застосовувати знання на практиці; дослідницькі навички і вміння; здатність до навчання; здатність продукувати нові ідеї (креативність); лідерські якості; здатність працювати самостійно; турбота про якість; бажання досягти успіху (*системні компетентності*).

Також оновлена система підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС сприятиме розвитку таких кваліфікаційних та моральних якостей, як:

- патріотизм, вільне володіння державною мовою;

- тактичне та стратегічне визначення свої поведінки відповідно до цінностей демократичної, соціальної, правової держави;
- готовність до активної творчої професійної та соціальної діяльності;
- законослухняність та здатність відстоювати принципи верховенства права;
- стійка громадянська позиція, високі моральні якості, дотримання засад законності та правопорядку;
- недопущення дій і вчинків, що можуть зашкодити інтересам державної служби чи негативно вплинути на репутацію державного службовця;
- сумлінне виконання службових обов'язків.

Отже, з огляду на все викладене вище можна з впевненістю стверджувати, що лише сучасна системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС забезпечить належний розвиток професійної компетентності посадовців фіскальної служби (удосконалення правової, соціально-економічної, інформаційно-комунікативної, професійно-фахової підготовки); формування комплексу додаткових знань для успішної реалізації завдань фіскальної служби та вироблення умінь і навичок щодо ефективного виконання посадових обов'язків, необхідних для професійного розвитку та забезпечення реалізації соціально-економічних реформ, спрямованих на перетворення України в сучасну європейську країну.

Висновки з проведеного дослідження. Система підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС, як і будь-яка інша система складна соціальна система, час від часу під впливом соціально-економічних чи соціально-політичних змін потребує оновлення або ж повної трансформації. При цьому важливою є не лише зміна в структурі чи міжкомпонентних зв'язках системи, але і у вдалому використанні таких базових принципів, підходів та положень, що сприятимуть ефективності функціонування системи. На нашу думку, має бути побудована мобільна, більш гнучка модель системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС, орієнтована на динамічні зміни у спеціальному законодавстві та розвиток служби в цілому. Саме така системи надаватиме надійні умови для формування високого рівня професіоналізму посадових осіб фіскальної служби та обумовить сталий розвиток ДФС, сприятиме досягненню оптимального балансу збереження якісного складу персоналу та забезпеченню кваліфікованими кадрами органи ДФС, підвищенню ефективності реалізації функцій та покладених на службу завдань.

Бібліографічний список

1. Алюшина Н.О. Індивідуалізація і самоосвітня мотивація державних службовців – шлях до професіоналізації державної служби / Н.О. Алюшина // Технології дистанційної (електронної) освіти в сучасній державній кадровій політиці : матер. першої наук.-практ. конф.-виставки за міжнар. участю, м. Київ, (26 травня 2011 р.) ; за заг. ред. М.М. Білинської, В.А. Гошовської, А.І. Семенченка, А.В. Журавльова. – К. : НАДУ при Президентіві України, 2011. – С. 8-11.
2. Болюбаш Н.М. Формування професійної компетентності державних службовців у вищих навчальних закладах / Н.М. Болюбаш // Державне управління. – 2012. – Вип. 182. – Т. 194. – С. 31-35.
3. Гончарук Н.Т. Керівний персонал у сфері державної служби України: формування та розвиток : [монографія] / Н.Т. Гончарук ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2007. – 238 с.
4. Грицяк Н.В. Проблеми ефективності підвищення кваліфікації керівних кадрів : [колектив. моногр.] / Н.В. Грицяк, В.О. Гущенко, Н.Г. Протасова ; наук. ред. І.В. Розпутенко ; Укр. Акад. держ. упр. при Президентіві України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. – К. : К.І.С., 2003. – 222 с.
5. Чикаренко О.О. Формування професійних компетентностей персоналу органів державної фіскальної служби / О.О. Чикаренко, І.А. Чикаренко // Аспекти публічного управління. – 2016. – № 6-7. – С. 103-110 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplup_2016_6-7_14.
6. Рекомендації державної митної служби України до варіативних частин освітньо-професійних програм підготовки магістрів для митної служби / [Пашко П.В., Гармаш Є.В. та ін.] ; Академія митної служби України. – Дніпропетровськ, 2010. – 39 с.
7. Нагорічна О.С. Післядипломна підготовка працівників митної служби до професійної діяльності на основі особистісно-орієнтованого підходу : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 / Нагорічна Ольга Степанівна ; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. – Хмельницький, 2008. – 212 с.
8. Buyonge C. East and Southern Africa benefits from new MBA with Customs specialization / C. Buyonge // WCO News. – October 2011. – № 66. – pp. 38-39.
9. Widdowson D. Raising the academic standing of the Customs profession / D. Widdowson // WCO News. – February 2011. – № 64. – pp. 29-30.
10. Poro A. European Customs training community benefits from new knowledge sharing tool / A. Poro // WCO News. – February 2011. – № 64. – pp. 32-33.

11. Нагорічна О.С. Значення компетенцій у комплексному підході при прийнятті кадрових рішень в ДФС України / О.С. Нагорічна, С.В. Капітанець // Прогнозування економічного та соціального розвитку національної економіки : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції, (22.04.16 р.), КПУ. – Запоріжжя, 2016. – С. 35-38.

12. Про затвердження Положення про систему підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС : Наказ ДФС від 02.04.2015 № 236 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua>.

13. Кузьмина Н.В. Акмеология качества профессиональной деятельности специалиста / Н.В. Кузьмина, С.Д. Пожарский, Л.Е. Паутова. – СПб. : Коломна, Рязань, 2008. – 76 с.

References

1. Aliushyna, N.O. (2011), "Personalization self education and motivation of civil servants – the way to the professionalization of the civil service", *Tekhnologii dystantsiynoi (elektronnoi) osvity v suchasni derzhavni kadrovii politytsi* [Technologies of the controlled (electronic) from distance education at the modern public skilled policy], *Mater. pershoi nauk.-prakt. konf.-vystavky za mizhnar. uchastiu, 26 travnia, 2011* [Materials of the first research and practice conference-exhibition with international participation, (26 May, 2011)], NADU pry Prezydentovi Ukrainy, Kyiv, Ukraine, pp. 8-11.

2. Boliubash, N.M. (2012), "Forming of professional competence of public servants is in higher educational establishments", *Derzhavne upravlinnya*, Iss. 182, Vol. 194, pp. 31-35.

3. Honcharuk, N.T. (2007), *Kerivnyi personal u sferi derzhavnoi sluzhby Ukrainy: formuvannia ta rozvytok* [Leading personnel in the field of government service of Ukraine: forming and development], monograph, Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy, Dnipropetr. rehion. in-t derzh. upr., Dnipropetrovsk, Ukraine, 238p.

4. Hrytsiak, N.V., Hushchenko, V.O. and Protasova, N.H. (2003), *Problemy efektyvnosti pidvyshchennia kvalifikatsii kerivnykh kadrov* [Problems of efficiency of in-plant training of leading shots], coll. monograph, Ukr. Akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy, In-t pidvyshch. kvalifikatsii keriv. kadrov, K.I.S., Kyiv, Ukraine, 222 p.

5. Chykarenko, O.O. and Chykarenko, I.A. (2016), "Forming of professional competence of personnel of organs of government fiscal service", *Aspekty publichnoho upravlinia*, no. 6-7, pp. 103-110, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplup_2016_6-7_14 (access date April 22, 2017).

6. Pashko, P.V., Harmash, Ye.V. et al. (2010), *Rekomendatsii derzhavnoi mytnoi sluzhby Ukrainy do variatyvnykh chastyn osvitho-profesiinykh prohram pidhotovky mahistriv dlia mytnoi sluzhby* [Recommendations of government custom service of Ukraine are to variant parts of the educationally-professional programs of preparation of master's degrees for custom service], *Akademiia mytnoi sluzhby Ukrainy*, Dnipropetrovsk, Ukraine, 39 p.

7. Nahorichna, O.S. (2008), "The customs service workers' after diploma training for professional activities on the personality oriented approach", Dissertation of Cand. Sc. (Pedag.), 13.00.04, The National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi, Khmelnytskyi, Ukraine, 212 p.

8. Buyonge, C. (2011), "East and Southern Africa benefits from new MBA with Customs specialization", *WCO News*, no. 66, pp. 38-39.

9. Widdowson, D. (2011), "Raising the academic standing of the Customs profession", *WCO News*, no. 64, pp. 29-30.

10. Poro, A. (2011), "European Customs training community benefits from new knowledge sharing tool", *WCO News*, no. 64, pp. 32-33.

11. Nahorichna, O.S. and Kapitanets, S.V. (2016), "The value competencies in an integrated approach in making personnel decisions in the DFS Ukraine", *Prohnozuvannia ekonomichnoho ta sotsialnoho rozvytku natsionalnoi ekonomiky: zbirnyk tez Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii (22.04.16 r.)* [Forecasting economic and social development of the national economy: a collection of abstracts of the International Scientific Conference (22.04.16)], KPU, Zaporizhzhia, pp. 35-38.

12. Derzhavna fiskalna sluzhba Ukrainy (2015), *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro systemu pidvyshchennia rivnia profesiinoi kompetentnosti posadovykh osib orhaniv DFS* [On approval of the Regulations on the system of raising the level of professional competence of officials of the SFS], *Nakaz DFS dated 02.04.2015 no. 236*, available at: <http://sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini/navchalni-zakladi/povidomlennya> (access date April 24, 2017).

13. Kuzmina, N.V., Pozharskiy, S.D. and Pautova L.E. (2008), *Akmeologiya kachestva professionalnoy deiatelnosti spetsialista* [Acsemeology of quality at the professional activity of specialist], Saint-Peterburg, Kolomna, Riazan, Russia, 76 p.

Капітанець С.В. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СИСТЕМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ ОРГАНІВ ДФС

Мета - виокремлення та аналіз теоретичних та організаційно-методичних засад системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети в даній статті використано такі методи: індукції та дедукції, теоретичного узагальнення, монографічний – при вивченні наукових джерел, при дослідженні законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань професійної підготовки та підвищення кваліфікації посадових осіб фіскальної служби; системно-аналітичний та системного аналізу – для виокремлення теоретичних та організаційно-методичних засад системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС; абстрактно-логічний – для узагальнення теоретичних положень, формування висновків та пропозицій.

Результати. Розглянуто та проаналізовано деякі теоретичні та організаційно-методичні засади системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС. Обґрунтовано важливість використання нових принципів, підходів та положень, що забезпечуватимуть синергізм та емерджентність системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС. Це, як наслідок, сприятиме поліпшенню якості підготовки, спеціалізації та підвищення кваліфікації кадрового потенціалу Державної фіскальної служби України. Визначено, що завдяки модернізації існуючої системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС та подальшій реалізації цієї системи можна з впевненістю очікувати успішне формування та розвиток у посадових осіб органів ДФС професійних та загальних компетентностей, кваліфікаційних та моральних якостей.

Наукова новизна. Обґрунтовано припущення, що удосконалення та оновлення системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС забезпечить належний розвиток професійної компетентності посадовців фіскальної служби (удосконалення правової, соціально-економічної, інформаційно-комунікативної, професійно-фахової підготовки); формування комплексу додаткових знань для успішної реалізації завдань фіскальної служби та вироблення умінь і навичок щодо ефективного виконання посадових обов'язків, необхідних для професійного розвитку та забезпечення реалізації соціально-економічних реформ, спрямованих на перетворення України в сучасну європейську країну.

Практична значущість. Основні положення даного дослідження у формі теоретичних рекомендацій можуть бути використані в процесі побудови мобільної, більш гнучкої моделі системи підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС.

Ключові слова: професійна компетентність, система підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб органів ДФС, посадові особи органів ДФС.

Kapitanets S.V. THEORETICAL, ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF THE SYSTEM FOR INCREASING THE LEVEL OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF OFFICIALS OF SFS BODIES

Purpose. The aim of the article is to highlight and analyze theoretical, organizational and methodical principles of the system for raising the level of professional competence of officials of SFS bodies.

Methodology of research. The following methods are used to achieve the goal in this article: induction and deduction, theoretical generalization, monographic – during the study of scientific sources, in the study of legislative and other normative and legal acts on issues of professional training and qualification improvement of fiscal service officials; system-analytical and system analysis – to distinguish theoretical, organizational and methodical principles of the system for raising the level of professional competence of officials of SFS bodies; abstract and logical method – for generalization of theoretical positions, formation of conclusions and proposals.

Findings. Some theoretical, organizational and methodical principles of the system for raising the level of professional competence of officials of SFS bodies have been considered and analyzed. The importance of using new principles, approaches and provisions to ensure synergy and emergence of the system for raising the level of professional competence of officials of SFS bodies is substantiated. This, as a result, will contribute to improving the quality of training, specialization and improvement of qualification of the personnel potential of the State fiscal service of Ukraine. It is determined that due to the modernization of the existing system for raising the level of professional competence of SFS officials and the further realization of this system one can safely expect the successful formation and development of SFS officials of professional and general competencies, qualifications and moral qualities.

Originality. The scientific novelty of the obtained results is to substantiate the assumption for improvement and updating the system for raising the level of professional competence of officials of SFS bodies (improvement of the legal, social, economic, information and communication, vocational and professional training); formation of a complex of additional knowledge for the successful implementation of the tasks of the fiscal service and the development of skills and abilities for the effective performance of official duties that are necessary for professional development and ensuring the implementation of social and economic reforms aimed at transforming Ukraine into a modern European country.

Practical value. The practical significance lies in the fact that the main provisions of this study in the form of theoretical recommendations can be used in the process of constructing a mobile, more flexible model of the system for raising the level of professional competence of officials of SFS bodies.

Key words: professional competence, system for raising the level of professional competence of officials of SFS bodies, officials of the system of the SFS.

Капитанец С.В. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СИСТЕМЫ ПОВЫШЕНИЕ УРОВНЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ ОРГАНОВ ДФС

Цель статьи заключается в выделении и анализе теоретических и организационно-методических основ системы повышения уровня профессиональной компетентности должностных лиц органов ДФС. Методика исследования. Для достижения поставленной цели в данной статье использованы такие методы: индукции и дедукции, теоретического обобщения, монографический – при изучении научных источников, при исследовании законодательных и других нормативно-правовых актов по вопросам профессиональной подготовки и повышения

квалификации должностных лиц фискальной службы; системно-аналитический и системного анализа – для выделения теоретических и организационно-методических основ системы повышения уровня профессиональной компетентности должностных лиц органов ДФС; абстрактно-логический – для обобщения теоретических положений, формирования выводов и предложений.

Результаты. Рассмотрены и проанализированы некоторые теоретические и организационно-методические основы системы повышения уровня профессиональной компетентности должностных лиц органов ДФС. Обоснована важность использования новых принципов, подходов и положений, которые будут обеспечивать синергизм и эмерджентность системы повышения уровня профессиональной компетентности должностных лиц органов ДФС. Это, как следствие, будет способствовать улучшению качества подготовки, специализации и повышения квалификации кадрового потенциала Государственной фискальной службы Украины. Определено, что благодаря модернизации существующей системы повышения уровня профессиональной компетентности должностных лиц органов ДФС и дальнейшей реализации этой системы можно с уверенностью ожидать успешное формирование и развитие у должностных лиц органов ДФС профессиональных и общих компетентностей, квалификационных и моральных качеств.

Научная новизна полученных результатов заключается в обосновании предположения, что усовершенствование и обновление системы повышения уровня профессиональной компетентности должностных лиц органов ДФС обеспечит надлежащее развитие профессиональной компетентности должностных лиц фискальной службы (усовершенствование правовой, социально-экономической, информационно-коммуникативной, профессионально-профессиональной подготовки); формирование комплекса дополнительных знаний для успешной реализации заданий фискальной службы и выработки умений и навыков относительно эффективного выполнения должностных обязанностей, необходимых для профессионального развития и обеспечения реализации социально-экономических реформ, направленных на превращение Украины в современную европейскую страну.

Практическая значимость заключается в том, что основные положения данного исследования в форме теоретических рекомендаций могут быть использованы в процессе построения мобильной, более гибкой модели системы повышения уровня профессиональной компетентности должностных лиц органов ДФС.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, система повышения уровня профессиональной компетентности должностных лиц органов ДФС, должностные лица органов ДФС.